

آنفلوآنزای پرندگان درد یا درمان

بی‌شک فصل مهمی از بیماری‌های عفونی، بیماری‌های مشترک بین انسان و حیوان (Zoonotic)، تعداد کمی از این بیماری‌ها شناسایی، مهار و کنترل شده است. اما برای عده‌ی کثیر دیگری تاکتیک موثری تاکنون ارایه نشده، عمدتاً تلاش‌ها هنوز در فاز مطالعه و تحقیقات می‌باشد. اما یکی از خطرناک‌ترین این دسته بیماری‌ها آنفلوآنزای مرغی است. عمده راه انتقال این ویروس، از پرندگان یا سطوح آلوده بوده است و اعتقاد بر این است که احتمالاً موارد اندکی از انتشار انسان به انسان از H5N1 رخ داده است. چنانچه این ویروس قادر باشد به سادگی از انسانی به انسان دیگر منتقل شود باید در سطح جهانی شاهد یک پاندمیک دیگر باشیم. ویروس آنفلوآنزا دارای قدرت جهش و تبادل قطعات ژنی با استرین‌های مشابه می‌باشد به عبارت دیگر ما در مقابل ارگانیسمی قرار گرفته‌ایم که هیچ گاه تصویر واضحی از آن نخواهیم داشت و از سوی دیگر با توجه به همزیست بودن ویروس آنفلوآنزا، پرندگان وحشی و اهلی، ارتباط تنگاتنگی با زندگی انسان‌ها خواهند داشت و حال آن که ویروس‌های آنفلوآنزا به طور طبیعی در روده این پرندگان زندگی می‌نمایند. به راستی ویروس آنفلوآنزای پرندگان از کجا آمده است؟

در طبیعت ویروس آنفلوآنزا در پرندگان وحشی آبی مانند اردک‌ها و پرندگان لب دریا یافت شده است. این ویروس‌ها برای میلیون‌ها سال در بدن پرندگان وجود داشته و برای آنها مضر نبوده است، اما جهش‌های فراوانی که در ویروس آنفلوآنزا رخ داده است این ویروس را قادر می‌سازد تا به آسانی از سر بین گونه‌ای بگذرد، لذا از پرندگان وحشی در اردک‌های اهلی و سپس به ماکیان منتقل شده است. احتمالاً زنجیره عفونی بعدی خوک‌ها می‌باشند. خوک‌ها قادرند هم با آنفلوآنزای پرندگان و هم با آنفلوآنزای انسانی آلوده شوند. از طرف دیگر در مکانی مثل مزرعه که ماکیان، انسان و خوک‌ها در ارتباط نزدیکی با یکدیگر زندگی می‌کنند، خوک‌ها به عنوان مخزن امتزاج‌دهنده ویروس‌های مختلف آنفلوآنزا عمل نموده‌اند، لذا در این مخزن دو ویروس انسانی و برخی با یکدیگر تبادل ژنی یافته‌اند، بنابراین ویروس جدید به دست آمده است که شاید قادر باشد از خوک به انسان منتقل گردد.

نتایج نشان می‌دهد که ویروس آنفلوآنزای انسانی نسبت به ویروس آنفلوآنزای خوک‌ها قرابت بیشتری دارد تا به نوع پرندگان، ویروس آنفلوآنزای پرندگان و خوک مخزن تغییرات ژنتیکی و پیدایش پاندمی‌های آنفلوآنزا می‌باشند.

تشخیص

جهت تشخیص در طیور باید موارد زیر را در نظر گرفت:

اصولاً جهت تشخیص در هر بیماری باید علاوه بر علائم کلینیکی موارد آزمایشگاهی را نیز مورد توجه قرار داد. درباره علائم کلینیکی بحث شده لذا در خصوص بررسی بر روی لاشه‌های طیور در کالبدشکافی خصوصاً در موارد مرگ ناگهانی ماهیچه‌ها پر خون بوده و لاشه بسیار کم‌آب و تا حدودی دهیدراته می‌باشد، ادم زیرجلدی در ناحیه سر، گردن، تپشی روی پوست به همراه التهاب شدید لایه‌ی ملتهمه چشم، هموراژی روی بافت چربی محوطه شکمی.

پر خونی شدید کلیه‌ها که گاهی همراه با رسوباتی از نوع سنگ‌های

اورانی در توپول‌های کلیوی می‌باشد، خون‌ریزی و تغییر شکل تخمدان‌ها، خون‌ریزی در سطح چین‌دان بخصوص در ناحیه اتصال به سنگدان و نهایتاً علائم شدیدی که در پنومونی ریوی دیده می‌شود.

سازمان بهداشت جهانی (WHO) به طور خلاصه فاز پاندمی ویروس را در شش مرحله خلاصه می‌کند: ۱-خطر پایین ۲-ویروس جدید ۳-ود محدودشوندگی ۴-سرایت فرد به فرد ۵-یوع اپیدمیک ۶-یوع پانومیک

پیشگیری یا درمان

عده‌ای در بحث پیشگیری انهدام گسترده پرندگان وحشی و اهلی را به عنوان راه حلی در نظر می‌گیرند. اگر حتی این مطلب درست باشد این نوع مبارزه مقطعی است و به علت گستردگی ویروس در اکثر نقاط دنیا منجر به نابودی بخش کثیری از تنوع زیستی می‌شود، ضمن اینکه در اثرپذیری این اقدام تردید جدید وجود دارد. لذا چنین مبارزه‌ای به دلایل زیان‌های گسترده زیست محیطی و اقتصادی، مقرون به صرفه نبوده است. همچنین طراحی واکسنی جامع که در برگیرنده سوبه‌های شایع باشد از اقدامات دیگر انجام‌شده در این زمینه می‌باشد.

منبع: کتاب آنفلوآنزای پرندگان، نوشته دکتر مهدی مهدوی، دکتر آریو شاهین جعفری

توجه توجه

آنفلوآنزای خوک فقط از راه مصرف گوشت خوک سرایت نمی‌کند

این روزها مدام می‌شنویم که کشورهای مختلف جهان طی روزهای گذشته اقدامات محافظتی، امنیتی و مراقبتی شدیدی اعمال کرده‌اند و عامل تمام این احتیاط‌ها و گرانی‌ها اپیدمی آنفلوآنزای جدید و البته کشنده موسوم به آنفلوآنزای خوک‌ها بوده است.

مدتی است دولت تصمیم گرفته است ستاد مقابله با آنفلوآنزا با عضویت معاون اجرایی رییس جمهوری، معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری، وزیر کشور، وزیر بهداشت، وزیر آموزش و پرورش و وزیر جهاد کشاورزی تشکیل دهد.

این در حالی است که مسوولان بهداشتی کشور ما به عدم ظهور این آنفلوآنزای در کشور تاکید و عنوان کردند: داروی مبارزه با آنفلوآنزای خوک‌ها در کشور تولید می‌شود و ایران تنها کشور در خاورمیانه است که توانایی تولید این دارو به شکل کپسول را دارد.

بروز علائمی چون سرفه، عطسه، تب و لرز که نشانه‌هایی مشابه سرماخوردگی است، می‌تواند زنگ خطر ابتلا به آنفلوآنزای خوک‌ها باشد. پی بردن به این موضوع از راه آزمایش و در آزمایشگاه‌ها مشخص می‌گردد.

مطرح شدن این مطلب که آنفلوآنزای خوک‌ها تنها از راه خوردن گوشت خوک انتقال می‌یابد سخنی است نادرست.

سازمان جهانی بهداشت اعلام کرده است این بیماری از اول ماه می ۲۰۰۹ از H5N1 به AH1N1 تغییر کرده و دلیل این تغییر نام هم این است که آنفلوآنزا ابتدا با خوک شروع شد و بعد به انسان انتقال یافت. اکنون نیز این ویروس از انسان به انسان منتقل می‌شود؛ یعنی این بیماری دیگر انسانی است نه خوک‌ها.